Anul II Nr. 67

6 pagini

Miercuri 15 Decemvrie 1943

Glasul Nistrului

PRESA GUVERNĂMÂNTULUI
Piața Adolf Hitler Nr. 1 – Odesa
Telefon Nr. 41, 45 și 47

SĂPTĂMÂNAL TRANSNISTRIAN

Redactor responsabil:
HORAȚIU IONESCU

O CTITORIE de cultură românească

de ANDREI FLORIN

S'a spus că popoarele fără cultură nu au istorie. Numai prin cultură faptele și toate acțiunile omenești se diferențiază, capătă un înțeles mai înalt și devin astfel istorice. Un popor fără cultură, nu dispune de criterii de judecată și deci nu are istorie.

Popoarele care nu au cultură, rămân rigide și rămân să trăiască în ambianța legilor elementare ale vieții.

Deși angajată cu toate forțele ei vitale în crâncena încleștare a războiului, România n'a uitat un singur moment de făgașul vieții spirituale, știind că numai prin ea, are perspective de trăire în timp. Destinul României în Europa care va veni, este strâns legat de exteriorizarea concretă a spiritului său specific.

Valorile materiale nu cântăresc prea mult în fața valorilor spirituale. Primatul biologic nu înseamnă nimic, dacă nu apare ca suport de a învinge brutalitatea, printr'o baie de valori spirituale.

Reflexiile de mai sus, ne-au fost sugerate, ascultând la deschiderea primei stagiuni de teatru românesc în Transnistria, cuvântarea de clasică ținută și academică expunere, a Domnului Guvernator, profesor Gh. Alexianu. Pentru a legitima această ctitorie de cultură românească în Transnistria, ce s'a săvârșit prin deschiderea porților Teatrului Național din Odesa, profesorul Alexianu a cuprins într'o singură frază, toată semnificația acestui înalt moment de spiritualitate transnistreană:

„In viforul greu al luptei, în frământarea de fiece clipă a sufletului nostru întreg, în gândul de biruința ce este a noastră, ridicăm azi, din caerul aproape uitat al vremii, o perdea de lumină și liniște, care să dea posibilitate sufletului să-și făurească piedestal, pe care să se fixeze spre a înfrunta valurile vremii, cu hotărîtă și neînduplecată strășnicie, „după cum o stâncă mare stă în cale cu mărimea ei furia valurilor care se frâng și se risipesc, la poalele sale"– spre a întrebuința versurile unui anonim pentru Ronsard.

Prin ctitoria de cultură românească dela Odesa, s'a demonstrat că administrația românească nu se găsește aci cu niciun gând de asuprire. Acest teatru va reprezenta un repertoriu, care se va juca atât în limba română, cât și în limba rusă. Aceasta, pentru că

(Continuare în pag. 2-a)

Artileria română în Crimeia

Scrisoare deschisă

de HORAȚIU IONESCU

Aici, la porțile Răsăritului, prietene, de-ți vei lipi urechea de țărmul mării, munții de spumă ai valurilor spărgându-se în unde nevăzute, îți vor spune în ecouri reci, că nu departe de noi, pământul geme de foc și sânge...

Acolo, prin braț de fulger, ostașul român, alături de cel german, croește lumii drum de lumină spre noua așezare a Europei.

Aici, mereu cu gândul încleștat și cu ochii pierduți spre gura de foc a războiului, spun cei mici la suflet și mai ales lașii și dușmanii Țării noastre, că nu de multă vreme am părăsit acest pământ voevodal, sau că l-am prăda.

Numai un om cu mintea strâmtă și redus la o totală inconștiență, desechilibrații cafenelelor și fanfaronii dela Radio Londra, care numai Români nu se pot numi, și care sunt lipsiți complectament de ceea ce se poate numi cunoaștere a realităților de aici, se mai sbat încă în această demență furioasă, până vor cădea uciși de propria lor armă...

Ca să le răspund acestora după nume, ar însemna să profanez crucile eroilor înșirați de sus din cetatea lui Petru Movilă, până în valul liniștit al Bugului, și să tulbur liniștea eternă a sacrelor morminte.

Totuși, pentru a le aprinde unora o scânteie de lumină în rațiunea lor tulbure, și a le ridica de pe ochi acea perdea perfidă, să știi, amice, că spiritul creator și umanitar al administrației românești din Transnistria, în asemenea împrejurări când pământul detună flăcări de moarte, nu a încetat.

In ciuda acestor evenimente și ca o crudă ironie a mincinulor londoneze și moscovite, poporul român a ridicat ieri în cetatea Odesei desrobită prin sânge și spadă de cruciați, ca și altădată, un nou templu de cultură, de înălțare sufletească spre tot ceea ce se poate numi frumos, de liniște creatoare și încredere în viitorul apropiat.

Acest templu nu poate fi decât așa cum l-a văzut Guvernatorul Transnistriei, Profesorul Gh. Alexianu:

„Teatrul de azi este opera sufletului și a gândului nostru pe acest pământ, este jertfa de mărgăritare care a răsărit din toate mormintele, nenumăratele morminte ale eroilor români și germani, ce au scris cu slove de sânge, legile lumii și moralei celei noi ce se crează, este darul sufletului celor două popoare înfrățite în luptă pentru biruința zidirii noi la care s'a angajat Führerul Germaniei, și la care suntem mândri că putem contribui și noi".

Așa a înțeles administrația românească din Transnistria să-și facă datoria și să consfințească crezul și icoana Patriei, simbolul fiecărui ostaș al muncii de aici, sub lumina căreia s'a clădit aici o lume nouă.

In doi ani de zile vieața socială, economică și culturală, a țăranului dintre Nistru și Bug, s'a încadrat în spiritul de umanitate, creat aici printr'o conștiință de mare răspundere istorică și dintr'o dragoste față de cei ce n'au cunoscut încă legile adevăratei civilizații europene.

Suntem prezenți în Transnistria cu toată puterea noastră de muncă, și continuăm opera noastră creatoare, în sate, orașe, oriunde ruina dezastrului bolșevic, mai apare ca o reminiscență a tragicului regim sovietic.

Moscoviții și Londonezii, cafenelele și ultima degenerare a democrației, să-și ascută urechile, și ochii să-i deschidă mari și să afle că nu am părăsit Transnistria, nu am prădat-o, ci în bubuitul tunului, și în strigătul Aarelor, creem aici în viforul aspru al luptei, omul sufletului nostru.

Crimeia

de ION NEICU

Peninsula „cea mare", singura peninsulă mare a Mării Negre, stă astăzi aproape de inima noastră, a tuturor Românilor. Nu credem să fie Român care să nu se gândească la pământul acesta, în care atâtea divizii românești stau acolo, înconjurate de apă și de dușmani, rezistând furioaselor atacuri ale unui vrășmaș încidat că nu poate pătrunde, peste zidul de piepturi romăno-germane, în inima peninsulei în care de sute de ani, istoria s'a scris cu neamuri de pradă, cu neamuri de marinari și de negustori, dar și cu ciobani români.

In Crimeia, în cetatea aceasta largă, cu ziduri de munți de cremene și de valuri sărate, ostașii noștrii țin piept și lovesc.

„Formațiuni ale Diviziei a 6-a de cavalerie română sub comanda generalului Teodorini, cavaler al ordinului „Crucea de fier", au lichidat în dimineața zilei de 6 Decemvrie, capul de pod inamic pe la sud de orașul Kerci".

Sunt cuvinte cuprinse în comunicatele germane de războiu.

Sunt recunoașteri ale dârzeniei românești, sunt prețuiri ale prezenței noastre luptătoare în Crimeia.

Ce va fi cu Crimeia?

Iată un lucru care nu stă în puterea noastră să-l scoatem din negura viitorului.

Știm însă ce este acum. Știm că ostașii noștri se bat acolo cu același avânt, cu aceeași încredere în viitorul Țării și în victorie, cu aceeași credință în cruce și în dreptate.

Se scrie acolo, în Crimeia, o pagină de istorie românească pe plan universal.

Nu simțiți? Nu mai suntem poporul din pădurile Carpaților, din Bărăgan, din dealurile Moldovei ori din bălțile Dunării, care ne apărăm „sărăcia, nevoile și neamul".

Luptăm acum pentru ceva și mai mare și mai înalt.

Merităm și cerem pentru aceasta, cinstirea lumii întregi.

Iar cinstirea lumii se chiamă libertate pentru frații din robie.

Neamul nostru n'a fost niciodată, o ceată de pomanagii ai alianțelor, după cum n'a fost nici o clică de cacealmagii ai istoriei.

Noi n'am stat, și nu stăm la cotiturile drumului vieții universale, ca să luăm ce cade din carul învingătorilor, și nici șacali pe urma leilor nu înțelegem să fim.

Noi înțelegem că istoria este luptă.

Că dreptatea este tot luptă.

De n'am fi înțeles așa, diviziile românești nu numai că n'ar fi fost astăzi la Kerci, dar n'ar fi trecut nici cel puțin Prutul.

Mânăstire moldoveană

BASMUL TEIULUI DIN COPILĂRIE

de MIHAIL BODEA

Arborii sunt ca şi noi. Se nasc din lut, îl umbresc cu vieaţa lor şi se întorc umili tot în lut.

La o svârlitură bună de săgeată, mai la vale de casa mea bătrânească, azi dărâmată, – a fost odată un teiu bătrân şi înalt, ce străpungea azurul, cu vârful lui semeţ. Spre înălţime îl mai însoţeau de-aproape un cireş alb, un măr haiducesc, iar mai spre râpa cea mare a livezii, doi peri văratici, ale căror umbre mari, cu venirea amurgului, coborau până'n albia pârâului.

Nu arareori, în arşiţa înnăbuşitoare a verii, mă refugiam abătut, în vasta lui singurătate. – Tot mai adânc mă învăluia mătasa fânului proaspăt cosit.

In jocul înmiresmat al harnicelor albine din oceanul imaculat al florilor – fulgi albi în leagăn uşor – visam, plutind miraculos cu gândul, pe apele reveriei, către alte tărâmuri cu alt cer şi alţi oameni. – Misterios simfonia frunzelor lui, îmi deschidea atunci, drum ascuns, înfrăţindu-mă în eternitate, cu natura.

Târziu, odată cu melancolia livezii pustiite, îmi înfăşura'n neliniştile în noianul foilor de teiu, care, veştede, îmi sunau ciudat, în ureche: zădărnicia lumii.

Dar ninsu-au anii, mereu, punându-se între noi şi trecut.

Rând pe rând aceste fiinţe mari, lângă care am cunoscut muzica vieţii – urmat-au calea morţilor, – ca şi oamenii. Au surâs de nenumărate ori, cu primăverile, s'au tânguit tot de-atâtea ori, cu toamnele şi au dispărut, ca şi cum n'ar fi existat nicicodată. Celelalte le-a amuţit graiul, sub secure, ajungând pe masa tâmplarului.

Teiul bătrân şi înalt a îngenunchiat, jertfă, sub mânia fulgerului. In torentul unei ploi de August, a fost văzut prăbuşindu-se nespus de trist. Inima, trupul, braţele lui multe le-a mistuit focul cerului.

Din cenuşa răscolită de restrişte şi vânt, n'a mai rămas, decât aducerea aminte. Vorba cronicarului: Deşertarea deşertărilor şi toate sânt deşarte.

De Sfântul Andrei

La fereşti, în poartă şi în tinda casei,
cruciuliţe albe-sloluri s'aşezară.
Busuioc şi mintă strânsă de an-vară,
străjuiau de-o vreme, taina gâcitoarei.-

Parii din răspântii legau de cu sară,
ciobul lunii, până venia Sfânt-Andrei,
iar cu apa 'n clocot, farmecele babei
urzeau într'o ceaşcă, chipul drag de ceară...

— Crucea se 'njghiba doar cu usturoi,
peste chiept, pe părul moale şi pe mâni,
să n'agiungă puica, blestem, la strigoi.

De-or mai hi-aşè, ca din bătrâni, -
şi nepoatele-or cerca destinuri noi
în adâncu-aceloraşi fântâni!

GEORGE MOROSANU

O CTITORIE
de cultură românească

— (urmare din pag. 1) —

s'a constatat că, după un sfert de veac, timp în care Sovietele au rupt orice legătură cu trecutul, s'a ivit în existenţa poporului rus, un imens gol. Teatrul de astăzi vine acum să lege prezentul de zestrea trecutului. Nu pentru nostalgia lui, ci din motive esenţiale. Dacă aspiraţiunile trecutului nu trăesc în prezent, atunci prezentul este mort.

Trecutul unei naţiuni nu este decât conţinutul lui logic în prezent.

Şi din trista experienţă sovietică, tragem concluzia că trecutul răzbună amarnic pe cei care îl desconsideră.

In această lumină trebue să căutăm tâlcul deschiderii noului templu al artei româneşti în Transnistria.

F. A.

Port transilvănean

PRESA TRANSNISTRIANĂ DE SĂRBĂTORI

Cele două organe de presă din oraşul de reşedinţă al Transnistriei, se pregătesc să întâmpine după cuviinţă şi în împodobită şi bogată înfăţişare, sfintele sărbători ale Naşterii Domnului.

De Crăciun, ziarul „Molva", cotidianul în limba rusă, de sub conducerea confratelui nostru, George Ion Popescu, – care după un an de apariţie, şi-a câştigat atâtea binemeritate aprecieri, – va apărea într'un număr sporit de pagini, cu un bogat material literar, artistic şi informativ, având colaborarea celor mai valoroase condeie româneşti şi localnice. In ce priveşte condiţiunile tehnice, numărul de Crăciun al „MOLVEI" va fi o adevărată întrecere cu sine.

„Glasul Nistrului" de sub conducerea Şefului Presei din Transnistria, Horaţiu Ionescu, singura publicaţie românească de peste Nistru, adresată marelui public, – va căuta să corespundă celor mai pretenţioase exigenţe. Numărul său de Crăciun va arăta ce se poate realiza la Odesa, ca manifestare gazetărească şi literară. Aici se vor întâlni cele mai preţioase pene dintre Nistru şi Bug, cu entuziasmul şi hotărîrea de a realiza lucru temeinic din partea echipei noastre redacţionale.

Red.

Lieane...

Când va porni catargul în fluer de strene,
Spre ţărmul, o cetate de spumă în furtuni,
îţi voiu culege 'n cântu-mi sbor iute de lăstuni,
zăpada frunţii tale, lumină peste gene.

Şi când tăcerea albă a nopţii îţi va ninge
din cerul minţii mele, argintul unui cânt,
tu să-ţi adormi, Lieană, iubirea, sfinx în vânt,
pe drumul unde steaua visării ni se stinge...

Să simt cum din străfunduri de febră a unui vis
cu sbor pierdut spre ţărmul luceafărului meu,
te vor purta în pura lumină a unui zeu,
eternele destine, mai sus de necuprins...

HORAŢIU IONESCU

Din volumul de poeme în curs de apariţie „Cânt de Lieană"

CRONICA DRAMATICĂ

Deschiderea Teatrului Naţional din Odesa

„Chemarea Codrului", — de George Diamandy

Teatrul Naţional din Odesa, şi-a deschis porţile primei stagiuni de artă românească, Miercuri 8 Decemvrie, cu „Chemarea Codrului", poem eroic, de George Diamandy.

După îndelungate pregătiri, echipa de actori, condusă de d-l Aurel Ion Maican, directorul Teatrului, aduce la Odesa primul fior de autentică artă dramatică românească, în capitala Transnistriei. Deschiderea Teatrului Naţional din Odesa, a avut din primul moment, deplina înţelegere a Domnului profesor Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei.

Prin înfiinţarea primei scene oficiale româneşti în Transnistria, Domnul Guvernator este ctitorul acestui înalt aşezământ de artă, în care se va reprezenta în limba română şi rusă un repertoriu dramatic naţional şi universal, contribuind astfel, la o strânsă colaborare pe plan spiritual, al celor două culturi.

Dl. Aurel Ion Maican, alegând pentru deschiderea stagiunii, această încă emotivă poveste vitejească a lui Diamandy, reprezentată cu 30 de ani în urmă pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti, a respectat în primul rând o frumoasă şi pilduitoare tradiţie a teatrelor noastre de Stat: de a-şi începe lucrul artistic de început de an, cu o piesă dramatică românească.

Dacă prima piesă a lui G. Diamandy, „Bestia", dă naştere la discuţii, „Chemarea Codrului", reprezentată în 1913, în ajunul desrobirii fraţilor noştri de dincolo de Carpaţi, prin titlul ei a fost înţeleasă atunci şi din nefericire, este valabilă şi astăzi – poate însă să trezească spectatorilor, alese emoţii artistice.

„Chemarea Codrului, este o baladă dialogată, al cărui subiect îl găsim cântat în multe legende de vitejie românească. Ca esenţă tehnică, se pare că autorul şi-a situat miezul acţiunii sale teziste, pe un plan romantic. Nu a reuşit însă decât de puţine ori să-şi contureze scenic, personagiile sale atât autohtone verbal, dar sărace în conţinut dramatic. Culoarea locală şi specificul naţional este reliefat mai mult verbal: actul I nu este altceva decât câteva povestiri debitate de personagiile principale. In celelalte două acte acţiunea câştigă printr'o desfăşurare rapidă, în care se menţine şi acea atmosferă de cronică şi dulceaţă a verbului popular.

In multe replici, autorul a pr... ceva din sfinţenia curată a pe... rsonagiilor sale.

„Chemarea Codrului" rămâne totuşi o baladă de frumoase ... ante autohtone, în care se glori... fică vitejia străbunilor.

Din interpretarea corectă ... tindu-se peste tot grija de a d... ceva cât mai bun – s'a evid... ţiat d-na Duşa Petrovan, în ro... A şariat cu o deosebită fine... creind o „grofină" distinsă şi ... tipatică în acelaşi timp, în ... cerută de rol. D-na Angela L... cescu a ştiut să dea o deos... prestanţă. Doamnei Maria D... Evelina Gruia, în Anca din S... veia, a corespuns prin fizic şi di... namism scenic exterior, fără în... să pună toate accentele de căldu... ră interioară, mai ales în „scena idilică din actul II. D-na Seve... Morelli, cu multă siguranţă sce... nică, a avut momente fericite, în calda, dar şi răzbunătoarea Sanda. A nuanţat cu aleasă fineţe, replicile date lui Pan Ioniţă. Intr'un rol episodic – dascălul „Crivoto... nos" – s'a evidenţiat d-nul Emil Popescu.

In Ion Ioniţă, eroul cu braţe vânjoase de viteaz al pădurilor, dar cu suflet cald, d. N. Mihuţă, a fost în primul rând desavantajat de fizic.

Au fost în liniile cerute de rol, d-nii: Sireteanu, Lascu, Mircea, Gheorghiu şi Costin Popescu.

In desfăşurarea întregului spectacol, s'a simţit mâna autoritară – de multe ori prea căutată – a d-lui Aurel Maican, creind o aleasă atmosferă şi culoare locală. Deasemenea, a rezolvat cu multă înţelegere problemele unei numeroase figuraţii reuşind să le armonizeze perfect în cadrul acţiunii, mai puţin inspirat în actul I. Dl. Maican însă a reuşit în plin, în scenele de ansamblu, când mişcările scenei turnante erau în concordanţă cu acţiunea. A fost o biruinţă rar întâlnită chiar la regisorii noştri cei buni.

Decorurile d-lui Kiriacoff, dacă au plăcut prin liniile lor arhitecturale, au păcătuit prin lipsa acelor culori, care se cereau unei piese cu pronunţat caracter romantic.

Prima ridicare de cortină a Teatrului Naţional din Odesa, a fost o frumoasă biruinţă a artei româneşti în Transnistria.

Şi este cu atât mai preţioasă, cu cât, s'a desfăşurat în focarul de subtilă artă slavă, care este Odesa.

FLORIN ANDREI

MAREA MANIFESTARE ROMÂNEASCĂ DELA ODESA

TEATRUL NAȚIONAL DIN ODESA ȘI-A DESCHIS PORȚILE

Miercuri 8 Decembrie, Teatrul Național din Odesa și-a deschis porțile primei stagiuni a teatrului românesc din Transnistria.

Inaugurarea primului teatru românesc din Odesa a avut loc în prezența Domnului Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, ctitorul acestui mare așezământ de artă românească în provincia dintre Nistru și Bug.

Au mai fost prezenți la deschiderea stagiunii domnii: Gherman Pântea, Primarul General al Municipiului Odesa, general Trincu Anastasie, Comandantul Militar al Odesei; prof. Gheorghe A. C. Cuza, din partea Universității din Iași; D. Iov, directorul Teatrului Național din Iași; Petre Comarnescu, Subdirectorul General, delegatul Direcției Generale a Teatrelor din Ministerul Culturii Naționale; O. Verenca, director de Cabinet; Val. Mugur, din partea Actorilor dramatici Români și N. Carandino; Valeriu Mardare, din

Aurel Ion Maican

partea Asociației criticilor dramatici Români; Dan Petrașincu, Vidrașcu și Siniciliu, vice-primari ai Odesei; Liviu Rusu, subdirectorul Artelor; Colonel Velcescu, prefectul județului Odesa; Ing. Dinu Popescu, Arhitect Minescu, Arhitect Zdrobiei, N. Popescu, directori din Guvernământ; Horațiu Ionescu, Șeful Presei din Transnistria; Florin Andrei, Secretar de Presă; Ing. Belei, Ing. Burlacu, etc., și un numeros public.

Inainte de reprezentarea poemului eroic „Chemarea Codrului", de George Diamandi, a vorbit domnul Aurel Maican, directorul Teatrului Național din Odesa.

Domnule Guvernator,

Trupa Teatrului Național din Odesa, cu un efectiv de 86 actori, director de scenă și regisori, ostași specialiști ai scenei, sunt gata de luptă, azi 8 Decembrie 1943...

Ostași ai cuvântului, înțelegem să ne facem datoria pe frontul graiului, luând pildă dela frații noștrii cari crestează biruință și dârzenie pe răbojul eroismului național.

Dar, după cum acolo pe front, orice atac al infanteriei izbânditoare este precedată de o pregătire tehnică care cere câteodată zile, lungi înșiruite, eforturi anonime, tot astfel și noi, ca să ajungem la această zi de azi, am cheltuit cât s'au depănat 87 zile de calendar, munca a sute de oameni.

Din inițiativa și sub comanda Dv. Domnule Profesor, și a statului Major, care vă înconjoară, pionerii teatrului românes deschid azi porțile Teatrului Național din Odesa.

Domnule Guvernator, vă raportez că suntem gata și că vă puteți bizui pe noi.

Pornim la luptă strigând:
Trăiască M. S. Regele Mihai I
Trăiască Mareșalul Conducător
Trăiască armata română
Să trăiți!

A luat cuvântul apoi Domnul Liviu Rusu, Directorul Artelor.

Domnule Guvernator,

Faptele culturale în Transnistria capătă înțelesuri lămurite. După doi ani de intensă muncă administrativă în toate domeniile de activitate ale Guvernământului, suntem în stare să punem piatra de temelie a Teatrului Național, care prin structura lui este menit să marcheze o fază actuală a culturii noastre și, poate, dacă împrejurările vor permite, să deschidă un drum în istoria teatrului românesc.

Ceeace însă trebue scos în evidență în această organizare a noastră este fața românească a Artelor. Aici unde ne-a adus arma soldaților noștri este un imperativ să ne afirmăm cu toată puterea noastră, ființa.

Prin colaborarea ce oferim artiștilor ruși, creem un plan spiritual larg în virtutea năzuințelor noastre spre adevăr și dreptate. Domniei Voastre Domnule Guvernator, trebue să vă mulțumim pentru toată dragostea cu care ați îndrumat și sprijinit mișcarea artistică în Transnistria. Ați considerat faptul cultural esențial și ajutător administrației. Mai mult, ați bazat întreaga Domniei Voastre administrație pe o concepție de cultură. Permiteți - mi ca în numele Direcției culturii să salut ca oaspeți la inaugurarea acestui Teatru, pe Dl. Profesor George Cuza din partea Universității Iași, pe dl. Petru Comarnescu din partea Direcțiunii Generale a Teatrelor pe dl. Val. Mugur, din partea societății Scriitorilor Dramatici Români-pe dl. Iov Directorul Teatrului Național din Iași, pe dl. Valeriu Mardare din partea criticilor dramatici Români și pe toți reprezentații scrisului Românesc.

D. Director Liviu Rusu

Domnul Guvernator în mijlocul artiștilor după spectacol

Cuvântul Domnului Guvernator,

„A fost un zeu strălucit Memnius, da, fost un zeu care cel dintâi a găsit acest fel de a trăi care azi se chiamă înțelepciune și care cu meșteșug a făcut să urmeze în viață liniștea și lumina după sbucium și întuneric"., iar cuvintele cu care nemuritorul Lucrețiu începe cartea 5-ea, din Poemul naturii și cântul lui și azi va fi mereu demn de repetat.

La margine de mare, în Odesa predestinată parcă pentru artă și muncă, deoarece de timpuriu a fost atrasă de numele coloniei milesiene Odessos, pe care și l-a dat sie-și după sbucium și întuneric în lung deasemeni azi porțile acestui nou templu de cultură de înțelegere sufletească, de liniște și de încredere.

In viforul greu al luptei, în frământarea de fiece clipă a sufletului nostru întreg în gândul spre biruința ce este a noastră res'rângem azi, din caerul aproape uitat al vremii, o perdea de lumină și de liniște, care să dea posibilitatea sufletului să-și ia din nou sborul în înălțimile eterate ale poeziei și să-și făurească piedestal pe care să se fixeze spre a înfrunta valurile vremii cu neclintită și neînduplecată strășnicie, „după cum o stâncă mare ține în cale sus mărimea ei furtuna valurilor care se frâng și se risipesc la poalele sale", spre a întrebuința versurile făcute de un anonim pentru Ronsard.

Teatrul de azi este opera sufletului și a gândului nostru românesc pe acest pământ, este jertfa de mărgăritare cere a răsărit din toate mormintele, nenumăratele morminte ale eroilor români și germani ce au scris cu slove de sânge legile lumii și moralei noui ce se creează, este darul sufletului celor două popoare înfrățite în luptă pentru biruința zidirii noui la care s'a angajat Führerul Germaniei și la care suntem mândri că putem contribui și noi.

Inălțăm azi aici colț de lume liniștită și senină; celor ce poartă grija și răspunderea să le spunem doar atât: Dumnezeu nu ascunde pământului vederea cerului, fără încetare îl face a se învârti deasupra capetelor noastre, se desvălue în toate chipurile, se dăruește, vrea să fie lămurit, ne arată și ne învață prin ea a sa făptură ca să-i pătrundem legile. Aflați aceste legi și împărtășiți-ni-le și nouă, cu talent și sinceritate.

Iar ascultătorilor care se vor aduna să audă tălmăcirea voastră spuneți-le neîncetat că biruința sufletului este singura care brăzdează temelii veșnice în lume.

S'a reprezentat apoi piesa de deschidere „Chemarea Codrului", care a fost primităcu aplauze nesfârșite din partea numerosului public, format din români și localnici.

In direcția de scenă a d-lui Aurel Ion Maican și decorurile d-ui Tg. Kiriacoff-Suruceanu "Chemarea Codrului" a avut un succes deplin, grație unei alese interpretări din care s'a evidențiat doamnele: Angela Sușeanu, Dușa Petrovan, Evelina Soт, Severa Morelli și d-nii: D. Direleanu, Mircea Gheorghiu, și alții.

Cuvântul Domnului Ion Iancovescu

Cel mai strălucit dintre oamenii de Teatru, el însuși actor genial, vorbește de răposatul meu prieten Principele Hamlet al Danemarcei și printre faimoasele sfaturi pe care le dă actorilor e unul foarte serios:

„Să vă feriți de improvizații, să respectați textul"...

O să-mi dați voe să mă conformez acestui sfat și să vă spun câteva cuvinte care sunt ale unui actor pe care îl joc de vreo treizeci de ani. Acest autor nu-și scrie piesele, dar le joacă cu o fantezie pe care nimeni nu i-o contestă.

E Ion Iancovescu

Mai întâi, mă simt dator cu o spovedanie: Când vechiul meu prieten Maican mi-a propus să-i dau sprijinul pentru închegarea unui teatru românesc la Odesa, n'am stat nici o clipă. Eu sunt de multă vreme un actor oarecum internațional. Nimic nu mi se pare mai firesc, ca dupăce am jucat la Paris, metropola occidentului, să joc acum în acest fastuos oraș al Răsăritului.

Imi dau bine seama că vom întâlni aci un public pentru care teatrul nu e numai *o desfătare*, ci o adevărată pasiune.

E un lucru pe care îl știm de multă vreme, că nu e nici un actor care să ignoreze faptul că poporul acestor ținuturi vede în actor un prieten, dar prieteni dintre aceia cari îți oferă întotdeauna o scenă agreabilă, plimbându-te prin lumea feerică a teatrului.

Când am trecut pela Tighina, venind încoace organele de control m'au întrebat reglementar:

— Aveți ceva de declarat?

— Geniul meu, le-am răspuns cu modestia pe care toți cei care mă cunosc, mi-o recunosc.

Funcționarul a avut un răspuns inspirat:

— Liber să treacă!

„Da, Domnilor și Doamnelor, geniul e liber să treacă însoțit eventual de talente, spre Odesa, unde noi aducem o artă teatrală de o calitate care stă cu cinste alături de arta camarazilor noștri de aici.

Nenumărate sunt lucrurilor care despart pe oameni, unică e doar Arta sub ale cărei falduri luminoase oamenii se apropie, se înțeleg și sfârșesc prin a se iubi.

Arta e singura Zeiță care nu cere jertfe de sânge, singura ei răsplată fiind mulțumirea publicului care vine s'o cunoască.

Noi nu vom juca toată viața aici, dar avem certitudinea că

D. Ion Iancovescu

amintirea pe care o vom lăsa va fi durabilă, așa cum durabilă va fi amintirea noastră despre camarazii noștri de aici și despre publicul entuziast care va judeca străduințele noastre cu priceperea și gustul artistic al unui public familiarizat cu tainele Teatrului. O mare credință ne însuflețește pe noi aceștia care ne-am hotărât să părăsim Bucureștiul victoriilor noastre artistice ca să aducem verbul românesc aici în această frumoasă așezare a Răsăritului.

Credința aceasta de nu v'aș spune-o?

— e că într'o zi ale cărei raze încep să mijească la orizont, Zeița pașnică a Artei biruitoare va coborâ printre oameni și, după ce batista ei îndantelată va șterge de sânge de pe frunțile oamenilor, îi vor mângâia spunându-le:

Proștilor, în loc să vă închinați mie care sunt numai zâmbet și lumină, vă închinați colegului meu Marte, tipul ăla sângeros și brutal?

Și oamenii vor înțelegere.

(Continuare în pag. 5)

INAUGURAREA MAGAZINULUI DE DESFACERE

- - a produselor transnistriene la Chişinău - -

In capitală ca şi în alte importante oraşe din ţară funcţionează de mai mult timp Magazine de desfacere a produselor transnistriene.

Intemeiate prin iniţiativa şi spiritul creator al Domnului Prof. Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, ca şi al colaboratorilor apropiaţi ai Domniei Sale, aceste magazine sunt, nu numai de real folos pentru aprovizionarea populaţiei din oraşele respective, dar şi un mijloc de a face cunoscută provincia dintre Nistru şi Bug sub raportul bogăţiei şi varietăţii produselor ei.

* * *

Luni 6 Decembrie la amiază a avut loc la Chişinău inaugurarea Magazinului de desfacere a produselor transnistriene în prezenţa domnilor:

Profesor G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, Gl. Dragalina Guvernatorul Bucovinei, Gl. Stavrat, Guvernatorul Basarabiei, P. S. Efrem Arhiepiscopul Basarabiei, Gl. Trincu, Gherman Pântea, Primarul General al Municipiului Odesa, Dumitru Galeş, primarul General al Cernăuţilor, Col. Dobjanschi, primarul Chişinăului, Col. Iliescu, Insp. General al Jandarmeriei, Dir. de Cabinet Olivian Verenca, Dir. C.F.R.T. Ing. N. Codreanu, Dir. Comerţului Stoica, Dir. Industriei, Ing. Fotiade, Dir. Exportului Eugen Vinogrotschi, Dir. Muncii Arhitect Zdrobici, Dir. Justiţiei V. Metveschi, Prof. Petre Ghiaţă, Magistrat Cesian, subdirectorul Propagandei S. Pamfil, subdirectorul Magazinelor Generale Aurelian Verenca, Dir. de Cabinet al Guvernământului Basarabiei Maior Iorga şi Căpitan Simian, Arhitect Ioniţă, Gheorghe Ioan Popescu, Dir. ziarului „Molva", precum şi diferite personalităţi ale Basarabiei şi Bucovinei.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. Efrem Arhiepiscopul Basarabiei înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi, răspunsurile fiind date de corul Catedralei Arhiepiscopale.

După aceasta Domnul Vladimir Chiorăscu, directorul Industriei Alimentare din Guvernământul Transnistriei a rostit o cuvântare ocazională în care a spus că, inaugurarea noului Magazin de desfacere a produselor transnistriene. în capitala Basarabiei, este o nouă realizare românească înfăptuită în toiul bătăliei care continuă cu nepotolită înverşunare pe frontul din Răsărit.

Sub scutul glorios al armatelor Române şi Germane, administraţia românească din Transnistria îşi continuă fără întrerupere rodnica ei activitate.

Infăptuirea acestui magazin, face parte din firul creaţiilor româneşti în Transnistria Desrobită. După o muncă încordată de 5 luni, în deplin acord şi în perfectă colaborare cu Dl. Gl. Stavrat, Guvernatorul Basarabiei, avem satisfacţia, a spus Domnul Director Chiorăscu, să deschidem astăzi porţile acestui local în care se vor distribui pe piaţa Chişinăului produse alimentare ale Transnistriei.

Palatul acesta, una din podoabele Chişinăului de odinioară, a fost distrus de hoardele bolşevice în retragere.

Specialiştii au constatat că el a fost demontat în cele 4 colţuri de bază. Toţi stâlpii de susţinere au fost deplasaţi, plafonul distrus aproape în întregime, iar ceace a scăpat dela prăbuşire coborâse mult sub nivelul iniţial.

Pentru refacerea acestui local devizul Municipiului Chişinău prevăzuse în anul 1941, suma de 18.000.000 lei.

Prin eforturile noastre comune am isbutit să-l refacem complect şi să-l redăm utilităţii publice în forma sa de astăzi cu suma de 14.000.000 lei.

Am asigurat astfel nu numai un loc potrivit pentru alimentarea populaţiei Chişinăului cu produse de primă necesitate şi am reconstruit în centrul Capitalei Basarabiei şi unul din localurile care poartă cu mândrie sigiliul faptei creatoare a administraţiei româneşti.

Trebue să recunoaştem că nu am fi putut realiza această operă în excelente condiţiuni şi într'un timp record, dacă nu am fi avut sprijinul marelui nostru îndrumător Domnul Profesor Gh. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, înţelegerea şi concursul Domnului Gl. Stavrat, Guvernatorul Basarabiei, secondat de Domnul Col. Dobjanschi primarul Municipiului Chişinău.

Oricât de aspre sunt vremurile cele străbatem, oricum se vor desfăşura în viitor evenimentele, alături de jertfa ostaşului nostru care s'a bătut pentru existenţa neamului până la malurile Volgei şi în inima Caucazului, vor rămâne pentru totdeauna înscrise în paginile istoriei acestei epoci, omenia, generozitatea, înţelegerea, pe care administraţia românească le-a îndătinat în provincia dintre Nistru şi Bug, după cum nimeni nu va putea constata opera de reală refacere a provinciilor româneşti, Basarabia şi Transnistria, pârjolite de bolşevici".

A luat cuvântul apoi Domnul Col. Dobjanschi, Primarul General al Municipiului Chişinău.

Municipiul Chişinăului ţine să-şi exprime prin mine cea mai mare bucurie şi mândria de a avea în mijlocul nostru, pe Domnul Guvernator al Transnistriei Prof. Gh. Alexianu şi pe Domnul Gl. Dragalina, Guvernatorul Bucovinei.

Aş dori ca aceste cuvinte sincere să-şi găsească ecoul cel mai cald în sufletul Domniilor lor.

Sunt două puncte reale pe care se sprijină acest fapt, două puncte comune: lupta pe frontul intern care ne-a înfrăţit într'o muncă şi jertfă sfântă.

Opera aceasta de desfacere a produselor transnistriene, aici în Chişinău, nu numai că e o realitate a muncii, dar mai ales în asemenea împrejurări e simbolică...

Ea apare ca un act de patriotism şi admirabilă solidaritate şi vine să ne arate câtă încredere are Ţara în noi câţi colaborăm pe acest front al dragostei şi înţelegerii muncii pornită dintr'un crez bine definit.

Dacă asemenea lucrări se pot realiza într'un timp record în vremuri de război, aceasta înseamnă că mari şi frumoase lucrări se vor putea realiza în timp de pace.

Pentru această operă de reală valoare gospodărească, umanitară şi plină de dragoste exprim Domnului Guvernator Alexianu, mulţumirile mele care sunt şi ale întregii populaţii din Chişinău, precum şi colaboratorilor Domniei Sale.

Subliniem în acest sens munca şi energia depusă de Domnul Vladimir Chiorăscu, Dir. Industriei Alimentare din Transnistria, precum şi neobosita străduinţă a Domnului Lăzărescu care zi şi noapte a vegheat la administrarea lucrărilor de renovare ale acestui magazin.

Aceleaşi mulţumiri aduc Domnului Gherman Pântea, Primarul General al Municipiului Odesa, care întotdeauna ne-a ascultat dorinţele noastre şi cu suflet larg în toate împrejurările ne-a ajutat.

Incheiu cuvântul meu înălţându-ne cu gândul la cei ce în ceas de noapte, în ceas de vifor stau la porţile răsăritului cu braţ de foc pentru binele nostru; la ostaşul nostru.

Să trăiască întreaga naţie română unită în cuget şi în simţiri pentru înălţarea Patriei.

După solemnitate a urmat vizita magazinului, o strălucită operă gospodărească care face cinste administraţiei româneşti din Transnistria, punând pe fruntea Basarabiei desrobite încă o cunună de dragoste şi umanitate.

Vizita D-lui Prof. Gh. Alexianu la liceul eparhial

După ce a luat sfârşit solemnitatea Domnul Profesor Gh. Alexianu Guvernatorul Transnistriei, Dl, Gl. Dragalina Guvernatorul Bucovinei şi Domnul Gl. Stavrat Guvernatorul Basarabiei, au vizitat liceul Eparhial din Chişinău o veche aşezare de cultură românească în spiritul tradiţiei noastre creştine.

Cei trei Guvernatori au fost primiţi de D-na Directoare a şcoalei Eparhiale Maria Dumitrescu o vrednică conducătoare a acestui liceu.

Corul liceului a executat un concert de muzică românească după care a urmat o recepţie.

Cu această ocazie Domnul General Stavrat, Guvernatorul Basarabiei salută prezenţa celor doi Guvernatori, şi consideră inaugurarea Magazinului General de produse transnistriene, precum şi vizita celor doi Guvernatori în Capitala Basarabiei, ca o legătură spirituală dintre cele trei provincii desrobite.

In încheerea cuvântării Domnia Sa scoate în relief marea operă de refacere a provinciei dintre Nistru şi Bug, care prin Profesorul Gh. Alexianu Gu[...] na'orul Transnistriei, s'a re[...] intr'un spirit de adevărată civi[...]zaţie europeană.

A vorbit apoi Domnul Pri[...] General al Municipiului Ode[...] Gherman Pântea care intr'un cu[...]vânt de inaltă simţire române[...] proslăveşte munca şi jertfa ce [...] depus în cele trei provincii De[...]robite şi îşi inchee cuvân[...] urând deplină victorie Armatelor Româno-Germane pe jertfa că[...]ra se va clădi România de mâ[...]ne în vechile ei hotare.

Cuvântul Domnului Profesor G. Alexianu

După ce mulţumeşte Domnului Guvernator al Basarabiei pentru frumoasa primire şi marea o[...]peră gospodărească realizată [...] Basarabia, Domnul Profesor G[...] Alexianu, Guvernatorul Trans[...]nistriei îşi închee cuvântarea as[...]fel.

Colaboratorii mei în mare par[...]te basarabeni, bucovineni şi olt[...]ni, toţi au venit alături de mine să se înroleze în armata muncii, a jertfei şi a credinţei faţă de Tron şi Patrie.

Pentru noi care am muncit în Transnistria şi pentru D-Voastră de aici, pe tot întinsul pământului ne stau mărturie vie urmele şi jertfa ostaşului român şi german, crucificaţi pentru dreptate şi civilizaţie.

Miile de cruci ce sunt înşirate dealungul Bugului şi Nistrului au fost pentru noi şi colaboratorii noştrii, un simbol nou: Icoana Patriei şi în faţa acestor cruci am creeat lumea muncii, lumea încrederii peste care am aruncat florile izbânzii. Pe jertfa soldatului român, alături de soldatul german, am redat Patriei un altar nou, sub semnul căruia vom creia hotarele întregirii.

Cu gândul către victoria muncii şi a jertfei noastre, din adâncul inimei mele urez Mareşalului Conducător, izbândă deplină în marea operă de rezidire sufletească a Ţării noastre.

S'au vizitat apoi toate realizările Guvernământului din Basarabia, care cinsteşte munca şi priceperea gospodărească a Românului.

H. I.

Cei trei Guvernatori la Chişinău

UN NOU MAGAZIN TRANSNISTRIAN IN CAPITALA

Cu două zile înainte de deschiderea magazinului pentru desfacerea produselor transnistriene dela Chişinău, în Capitală s'a desfăşurat festivitatea inaugurării celui de al cincilea magazin transnistrian din Bucureşti.

Festivitatea a fost onorată cu prezenţa doamnei Maria Mareşal Antonescu, preşedinta Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale.

Se mai găseau de faţă d-nii: prof. dr. Tomescu, ministrul sănătăţii; C. Marinescu, ministrul justiţiei cu d-na; prof. Gheorghe Alexianu, guvernatorul Transnistriei; Pompiliu Voiculeţ, secretar general al ministerului economiei naţionale: prof. Horia Hulubei, rectorul Universităţii; State, secretar general al Consiliului de Patronaj; d-na prof. Ioan Petrovici; d-na prof. Alex. Marcu; d-na arh. I. D. Enescu; d-nele Veturia Octavian Goga, Barbul, Hodoş, Grigorescu, Zamfirescu, Grigoriu, Gilberta Ionescu, Vasiliu, Ralle, Comaniţă, D-ra Negulescu, din comitetul Consiliului de Petronaj, d-na Baron Manfred von Killinger, d-na Alexandrina Cantacuzino şi d-nii: prof. Ion Simionescu, preşedintele Academiei Române; Gherman Pântea, primarul general al Odesei; Botez, prim-preşedinte al Curţii Superioare Administrative; prof. Paul Negulescu, dr. Vlad, C. Brediceanu, Eug. Cristescu, prof. Hoffman, col. Ţăranu; reprezentând pe d. primar general al Capitalei, Al. Hodoş, prof. Mihai Popescu, I. Cercavschi, secretar general al Guvernământului, Olivian Verenca, dir. de cabinet al Guvernământului, Const. Popescu, dir. comercializării din guvernământ, director de serviciu, Aurelian Verenca, Fotiade, Râmniceanu, Ciubuc, Murtaza, Popescu, Vinogrodschi, jude Vintilă Economu-Corbu, col. Popescu-Corbu, prefectul jud. Râbniţa, col. Velcescu Matei, prefectul jud. Odesa, col. Pompiliu Georgescu-prefectul jud. Tiraspol, col. Iosipescu Modest, prefectul jud. Golta, consilier Păcurariu, dir. serv. de leg. al Guvernământului, col Mihuţ, maior Bădulescu, Traian Herseni, dir. culturii din Guvernământ, etc.

Cuvântarea domnului Profesor Gh. Alexianu

După ce s'a oficiat un serviciu religios de către un sobor de preoţi, d. prof. Gheorghe Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, a rostit următoarele:

„Mănunchiul de energie, de muncă şi de încredere ce se resfiră azi aici este expresia credinţei, vredniciei, priceperii şi devotamentului bunilor mei colaboratori din Transnistria. Munca şi credinţa lor, reuşita lor întreagă, vin să se ofere azi ţării, Regelui ei iubit M. S. Mihai şi aceluia care a fost din primele ceasuri sufletul, credinţa şi nădejdea noastră, Mareşalul Conducător Ion Antonescu.

In aceste magazine care se deschid azi şi'n modul lor de prezentare vă rugăm să vedeţi administraţia noastră întreagă a Transnistriei aşa cum se prezintă ea pe pământul pe care l-au sfinţit cu jertfa lor de sânge soldatul român şi solda-

(Continuare în pag. 5-a)

Marea manifestare românească dela Odesa

Teatrul Naţional din Odesa şi-a deschis porţile

(urmare din pag. 3)

Domnule Guvernator,

Vă vorbeam adineauri de un ... veritabil de Hamlet care ... de câteva sute de ani ... scenele lumii.

Primind o trupă de actori—aşa ... suntem noi aici—Prinţul îi ... în primire intendentului ... cu următoarele cuvinte:

„Domnul meu, fii bun, şi ai ... de actori. Ai auzit? Vezi să ... bine stuiţi, căci ei sunt re... timpului, cronicile prescurtate ... vremii şi după moarte mai ... să ai un prost ... pital, decât ... vorbească de rău un actor...

— Altete, îi vom cinsti după ... merit.

— La naiba, după merit... Mult ... bine—Domnul meu—mult mai ... Dacă-i cinsti pe fiecare du... merit, cine-ar mai scăpa ne... biciuit!

Cinsteşte-i după cinste şi o... ta!

Cu cât merită mai puţin, cu ... mai mult e în cinstea şi o... Dumitale...

Cu gândul la ziua când Arta ... va domni, cu zâmbetul, ... lumea obosită, vom începe ... stagiune a Teatrului Naţio... din Odesa.

E tot ce am avut de spus? Nu ... Doamnelor şi Domnilor, nu e tot, ... am hotărât să las restul pentru ... o'azie.

În numele Direcţiei Generale ... Teatrului a vorbit Domnul P. ...mirescu, spunând următoare:

Domnule Guvernator,

Participăm la inaugurarea aces... teatru, făcut pentru localni... români ai Odesei, cât şi pen... o colaborare artistică între ... Români şi Ruşi.

În acest oraş, cu vechi cadru ... artă fiinţarea unui teatru ro... nu poate fi decât un pri... de imbold şi mulţumire re... ciprocă pentru actorii şi spectato... români şi ruşi. Piesele de sea... din repertoriul românesc şi ... universal, interpretate în stilurile ... specifice ale celor două tradiţii ... teatrale, română şi rusă, vor ... aduce o înviorare spirituală în ... viaţa măreţe din aceste me... leaguri.

Deaceea salutăm cu toată în... credere şi preţuirea, iniţiativa ... ce înfăptueşte acum, prin inau... gurarea noului teatru".

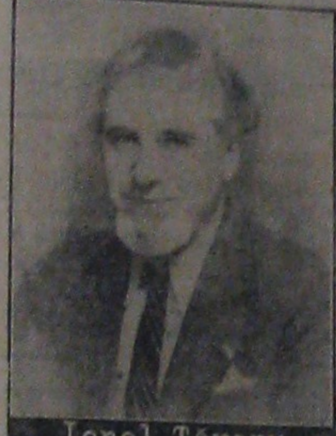
În numele scriitorilor români din teatru a vorbit Domnul Val Mugur, care a spus următoarele:

Domnule Guvernator,

Vă mulţumesc pentru amabilitatea şi totodată valabila Dvs., invitaţie de a participa la deschiderea stagiunei teatrale, în primul teatru românesc de dincolo de Nistru teatru al cărui ctitor—pe temei de rang administrativ şi prin cerere a necesităţii fenomenelor de artă în consolidarea unor fenomene naţionale, sunteţi Dv.

Domnilor şi Doamnelor,

În repertoriul Teatrului Naţional din Odesa—care numără nu mai puţin de patru zeci şi cinci de piese de teatru — o treime sunt piese româneşti. Şi nu clasice, adică definitive ca valoare literară şi verificate scenic, ci piese noi gata de verificare scenică în sensul unei dorinţi de

Ionel Tăranu

definitivare antologică. Ceace şi-a propus să facă Teatrul Naţional din Odesa pentru literatura dramatică românească modernă, este operă de studio, operă de mare interes pentru promovarea unui gen literar şi artistic oarecum năpăstuit până acum din cauza lipsei de scene de experimentare. In timp ce poezia, romanul şi versul au fost şi sunt împinse pe făgaşuri comode de perfecţionare, teatrul a fost ţinut în chingile ingratitudinei, pentru cine ştie ce motive şi consideraţiuni.

HORAŢIU IONESCU

Teatrul Naţional din Odesa

UN NOU MAGAZIN transnistrian în Capitală

Cuvântarea D-lui Profesor G. Alexianu

(urmare din pag. 4)

...ul german, administraţie care face cinste ţării şi care a făcut ca faima şi numele ei să aducă Patriei cunună de înălţare nouă.

Palatul acesta cu ziduri de lemn, dar cu sufletul de granit, este izvorât, la marginea minţii din concepţia clară pătrunzătoare din sufletul plin de poezie şi de viaţă al acelui care a fost marele arhitect Horia Creangă lucrând în colaborare cu arh. H. Georgescu. Au colaborat la realizarea acestui frumos edificiu dnii art. Ilie Teodorescu, Paul Miracovici şi Naumescu şi au fost îndeosebi ajutaţi de dnii T. Evenia ing. Dragoş Pop Cionga şi Ionescu. Tuturor le aducem viile noastre mulţumiri.

Opera aceasta nu s'ar fi putut realiza dacă n'am fi avut înţelegerea, dragostea şi ajutorul de orice clipă a Consiliului de Patronaj, condus cu atâta devotament jertfă de sine credinţă şi pasiune de Doamna Maria Mareşal Antonescu, căreia am prilejul să aduc din partea tuturor colaboratorilor mei şi a mea, expresia celei mai deosebite recunoştinţe şi mulţumiri.

Consiliul de patronaj, prin opera ce desfăşoară prin marile şi neaşteptatele realizări, a fost în aceste ceasuri grele de război, armata tăcută a muncii şi a jertfei care a colaborat cu armata frontului pentru întregirea hotarelor României.

Şi tot în acest Palat există o operă anonimă şi tăcută pe care sunt totuşi dator s'o relev, colaborarea activă, de fiecare clipă de fiecare ceas, a d-nei Veturia Octavian Goga, sfătuitorul bun şi priceput căreia-i aducem respectoasele noastre mulţumiri.

Deschidem azi această carte a sufletului colaboratorilor mei cu credinţa în viitorul nesdruncinat al Patriei, cu credinţa în izbânda noastră în această luptă alături de poporul german, vrednicul şi viteazul popor, împreună cu care, cu jertfa sângelui nostru, apărăm Europa de distrugere şi detaşegare.

In această credinţă şi în acest ceas, gândul meu şi al colaboratorilor mei se îndreaptă cu încredere spre Regele Ţării, spre Mareşalul Conducător şi spre Führerul Germaniei Adolf Hitler, din a căror operă comună, Patria îşi croieşte perspective nebănuite de viitor.

Vizitarea standurilor

După cuvântarea d-lui prof. Gh Alexianu întreaga asistenţă a vizitat standurile cu mărfuri ale centrului de desfacere.

Acest centru, amenajat în clădirea special construită pe str. Creţulescu, colţ cu Calea Victoriei, are două secţiuni: una pentru vânzarea produselor alimentare şi una pentru vânzarea produselor industriale. In aripa dinspre calea Victoriei a fost amenajat un restaurant, dintre cele mai moderne, condus de un comitet de doamne din Consiliul de Patronaj alimentat tot cu produse din Transnistria.

Sărbătorirea Domnului Colonel Mensing

Zilele trecute Guvernământul Transnistriei a sărbătorit plecarea Domnului Colonel Mensing Comandantul de până ieri al Verbindungsstabului armatei germane din Transnistria un vatros colaborator al administraţiei româneşti, care fiind chemat la o nouă însărcinare ce îl aşteaptă, a părăsit meleagurile Transnistriei.

In cinstea înaltului colaborator s'a dat o recepţie în Palatul de marmoră al Primăriei Municipiului Odesa, în prezenţa;

Domnului Profesor G. Alexianu, Guvernatorul Transnistriei, I. P. S. Mitropolit Visarion Puiu, Consul general Stephany, General Stoenescu, Primarul General al Municipiului Odesa, Gherman Pântea, Pref. Jud. Co. Vetrescu, Prefectul Poliţiei Colonel Mitrică, Maior Hey, Directorii Guvernământului: O. Vereica, V. Chiorăscu, Mladinovici, Dorin Popescu, Consilier Tabrea, Stoica Zdrobiş, E. Vinogradschi, Ing. Cubuc, Ing. Ivan, Dir. Justiţie V. Metveschi, Liviu Rusu, Paul Niche, Magistrat Dr. Movileanu, Romulus Pop Şef de Cabinet, ofiţeri germani şi români.

Cu această ocazie Domnul Prof. G. Alexianu a rostit următoarele:

Domnilor,

In mijlocul luptei de fiece clipă ce ducem şi în mijlocul sforţărilor neîncetate ce se depun avem prilejul să ne oprim o clipă pentru a sublinia plecarea din Transnistria a Domnului Colonel Mensing, Comandantul de până ieri al Verbindungsstabului, der Deutschen Wehrmacht für Transnistrien chemat la o însărcinare nouă cei aşteaptă.

Colonelul Mensing, care se găseşte de mai bine de un an de zile în mijlocul nostru, ne părăseşte astăzi spre a se duce în folosul patriei sale cu aceiaşi credinţă şi cu aceiaşi pasiune ca şi aici în Transnistria şi ca pretutindeni unde a avut însărcinări de executat.

Din Octomvrie 1942, Domnul Colonel Mensing a stat zi de zi şi ceas de ceas în mijlocul nostru, a conlucrat în mod sincer şi leal cu noi, a străbătut Transnistria în lung şi în larg, a cunoscut toate eforturile ce s'au depus aici şi a pus toată străduinţa ca să asigure buna conlucrare între armata germană de aci, între administraţie şi între armata română.

Am găsit întotdeauna în Domnia Sa un om plin de încredere şi de tact, care a ştiut să armonizeze toate interesele şi să facă să nu existe, în tot acest timp cât am lucrat împreună, nici o asperitate măcar. A fost cea mai perfectă, cea mai leală şi cea mai completă colaborare.

Dacă noi personal şi toţi colaboratorii care îl cunosc şi îl apreciază mult pe Domnul Colonel Mensing, am câştigat în Domnia Sa un prieten în acest timp, sunt convins că ţara mea a câştigat în Domnul Colonel Mensing nu numai un prieten devotat şi leal dar şi un bun propagandist al muncii şi străduinţei noastre.

In numele meu personal şi al colaboratorilor mei aduc azi toate mulţumirile mele Domnului Colonel Mensing pentru buna conlucrare ce am găsit-o în la Domnia Sa şi îl rugăm să păstreze neştearsă în minte amintirea ceasurilor bune şi grele pe care le-a trăit aci împreună cu noi străduindu-ne cu toţii pentru victoria comună, aşa cum noi nu vom uita buna colaborare şi prietenie ce am găsit-o întotdeauna la Domnia Sa.

Transnistria se simte mândră a oferi această neînsemnată amintire Domnului Colonel Mensing, iar colaboratorii mei şi cu mine ridicăm din plin paharul nostru pentru sănătatea Domniei Sale şi succesul în noua misiune încredinţată.

A răspuns apoi sărbătoritul care a scos în relief toată prietenia şi legătura sufletească dintre Domnia Sa şi administraţia românească din Transnistria:

Excelenţă, Domnule General, Domnilor,

Mulţumirea şi aprecierea pe care D-Voastră, mult onorate Domnule Ministru, mi le-aţi exprimat la despărţirea mea de Transnistria, sunt pentru mine o mare cinste. Îmi permit însă ca această mulţumire şi această apreciere să le consider în special şi pentru ofiţerii şi soldaţii mei dela Centrul de legătură şi din Transnistria.

Pe tărâm administrativ şi militar, s'a depus de aceştia o muncă foarte sârguită are şi tăcută, care a servit numai scopului de a corespunde ţelurilor conducerii noastre comune de război.

Colaborarea cu Guvernământul Dvs., şi cu serviciile sale, ca şi cu Commandamentele militare şi aceasta îmi permit s'o relev în mod special-a fost întotdeauna foarte camaraderească.

Colaborarea mea cu Dvs., mult onorate Domnule Ministru a stat, după cum şi Dvs., personal v'aţi exprimat, sub semnul unei reale prietenii personale. Astfel, voi putea Domnule Ministru, să vă mulţumesc Dvs., şi Domnilor dela Comandamentul Diviziei Regale de infanterie română ca celui salutaci ca succesori ai Domnului Gl. Gheorghiu, pe care îl stimez atât de mult, ca şi Dvs., Domnule Primar General, pentru această bună înţelegere.

Am avut onoarea să fiu mai mult de un an, şef al armatei germane din Transnistria, şi în acelaşi timp al Centr. de legătură.

In acest timp am cunoscut Transnistria dela Nord la Sud şi dela Răsărit la Apus.

Am avut deosebita bucurie ca, împreună cu Dvs., Domnule Ministru, să fac dese călătorii de inspecţie în întreaga provincie, şi am putut să constat cu acest prilej că acest teritoriu distrus de sovietici, a fost reclădit sub administraţia Dvs., şi readus la înflorirea economică.

Cine vine din Germania sau din România veche, sau dela Răsărit de Bug, n'ar putea să aibă decât impresia că aici s'au realizat lucruri exemplare.

Părăsesc această ţară şi acest frumos oraş, cu inima grea şi ştiu că şi Dvs. încercaţi acelaş sentiment.

Vă doresc, mult onorate Domnule Ministru, şi pe mai departe acelaşi succes în reclădirea şi administraţia Transnistriei şi vă spun tuturor din inimă noroc şi sănătate. Rog pe Domnul Consul General şi pe camarazii mei să se ridice şi să strigăm pentru Majestatea Sa Regele Mihai I, pentru Majestatea Sa Regina Elena Mamă, pentru Domnul Mareşal Conducător Ion Antonescu şi pentru România Mare, ura!

Conferinţa din Iran

Îi zicem aşa, numind-o cu numele ţării şi nu al oraşului în care s'a ţinut, pentrucă într'adevăr, până acum nu ne-am lămurit asupra oraşului care a găzduit pe cei trei conducători de popoare: a fost Tabris, lângă granița dinspre Rusia, ori a fost Teheran, capitala bietei ciovârte ce-a mai rămas din marea împărăţie a unor stăpânitori ca Darius cel care s'a bătut cu Sciţii câmpiilor de la Marea Neagră, ori Xerxes ce care, de necaz că nu i-a putut bate pe Greci, a poruncit să se biciuiască apele mării?

Oriunde s'ar fi întâlnit cei trei, nu locul interesează şi poate nu ne-ar fi interesat prea mult nici ce şi-au spus unul altuia. Trecem şi peste faptul că mareşalul Iosif Stalin, fostul seminarist de pe vremuri, care s'a lăsat de popie pentrucă să întâmpine diligenţele poştale cărora le făcea serviciul de a le uşura de povoara prea grea a sacilor cu aur, a stat tot timpul încins şi îmbrăcat în uniforma de mareşal, cu epoleţi, fireturi şi curele, primind, după ritualul burghez, sabia pe care regele Angliei i-a trimis'o. Că englezii ştiu să glumească, asta s'a dovedit şi cu prilejul ceremoniei înmânării spadei de onoare. (Dacă va fi având spada şi ceva briliante încrustate pe mâner, de... sigur noi de vor ajunge acestea în patrimoniul poporului rus!?)

Trecem deci peste toate acestea, deşi, dacă am vrea, am găsi multe lucruri destul de interesante.

Noi una vrem să ştim: ce-au discutat onorabilii?

Se vor fi strâns numai ca să redacteze noul comunicat care înseamnă un cald şi impresionant apel la sinucidere, la autotrădare pentru naţiile cari se apără de teroarea bolşevică şi de ploşniţăria evreiască?

Chiar atât de proşti nu vor fi fiind cei trei maiadori ai aşa numitei democraţii.

Dar ce anume au făcut? Ce-au discutat? Ce-au hotărât?

Mister şi întuneric!

Atmosfera de hrubă francmasonică a discuţiunilor din Iran nu ne impresionează însă. Noi nu vedem în toată publicitatea care se face misterului, decât gălăgia pe care evreii o fac pentru ca să poată vinde marfa proastă.

Dar, spun unii, dacă acolo s'a hotărât chiar soarta noastră?

Adică asta ar veni aşa ca în povestea cu pielea ursului din pădure...

Neculai Dobrogean

Ştiri din Ţară

▲ Potrivit legii speciale din 1941, privitoare la pierderea, menţinerea şi redobândirea cetăţeniei populaţiei din Basarabia şi Bucovina de nord, Ministerul de Justiţie a întocmit tabele speciale în care s'au trecut toţi cei ce au avut atitudini antiromâneşti în timpul stăpânirii bolşevice, adică cei cari prin acest fapt au pierdut cetăţenia română.

Decretul lege No. 435 din Iulie 1943 dă drept comisiunilor respective să aprecieze asupra pierderii naţionalităţii române chiar acelor trecuţi în tabelele publicate în Monitorul Oficial.

În consecinţă, persoanele publicate în Monitorul Oficial ca au pierdut naţionalitatea, pot să ceară Ministerului de Justiţie redobândirea ei.

▲ La Patriarhia din Bucureşti s'a făcut Duminica trecută sfinţirea în arhiereu a arhimandritului Atanasie Dincă.

Duminica viitoare se va face sfinţirea în arhiereu a arhimandritului Gafton. Cei doi noi arhierei sunt vicari ai Patriarhiei române.

▲ Guvernul a acordat scutiri de taxe poştale pentru anumite corespondenţe ale ofiţerilor I. O. V.

– La observator –

ŞTIRI DIN TOATĂ LUMEA

TURCIA

▲ După ce d-l Ismet Inonu, preşedintele republicii turceşti s'a înapoiat de la Cairo, d-l Menemencioglu a declarat ziariştilor turci şi străini că, la Cairo, oamenii de stat turci au aflat de la englezi lucruri pe cari ei nu le ştiau, dar şi englezii au aflat de la turci lucruri pe cari nu le ştiau.

Politica externă a Turciei rămâne neschimbată.

Fiind întrebat de un ziarist asupra intrării Turciei în războiu, d-l Menemencioglu a răspuns că această întrebare este fără rost.

JUGOSLAVIA

▲ În tabăra partizanilor iugoslavi s'au ivit în ultimul timp adânci neînţelegeri. Ei s'au împărţit în două: o parte din ei în frunte cu generalul Mihailovici, ministrul de războiu în guvernul emigrant sârb din Cairo, sunt alături de regele Petru şi sunt susţinuţi de englezi, iar ceilalţi, sub conducerea fostului şef de bandă, tâlhar de drumul mare şi agitator comunist bine cunoscut Tito, care şi-a luat titlul de mareşal, au format un guvern iugoslav provizoriu, susţinut de Moscova. Fiecare din aceste două tabere se pretinde a fi adevărata reprezentantă a Iugoslaviei.

ANGLIA

▲ Dl. Churchill a sfătuit pe fostul rege Petru al Iugoslaviei să colaboreze cu guvernul comunist al lui Tito pentrucă Anglia nu este în măsură să se opună politicei Moscovei. Dacă exregele Petru s'ar opune mai departe, guvernului lui Tito, el s'ar exclude singur din politica jugoslavă.

ITALIA

▲ Dl. Roosevelt se află în Italia de sud spre a vizita frontul. În orice caz, nu s'a stabilit o întâlnire cu Mareşalul Badoglio.

GERMANIA

▲ Cu prilejul aniversării alianţei militare germano-italo-japoneze, dl. von Ribbentrop a rostit un mare discurs în care, între altele a spus că dacă englezii şi americanii vor să atace continentul european, ei n'au decât să vină fiindcă vor fi întâmpinaţi după cum se cuvine.

▲ Ultimele bombardamente aeriene asupra Nordului şi Vestului Germaniei s'au soldat cu pierderea a peste 60 bombardiere americane. Scopul urmărit de anglo-americani de a slăbi moralul poporului german nu va putea fi niciodată atins.

AMERICA

▲ O ştire dată de serviciul de informaţiuni al ministerului de războiu nord-american anunţă că pierderile Statelor Unite se cifrează în acest războiu până acum la 129.422 oameni. Dintre aceştia sunt 28.187 morţi, 39.947 răniţi şi 32.833 dispăruţi.

MOSCOVA

De curând s'a încheiat la Kremlin un tratat de alianţă între republica Cehoslovaciei şi U.R.S.S. Amândouă statele se obligă de a lupta pentru pace în Europa şi de a nu interveni în afacerile lor interne.

Biruinţa românească dela Kerci

Brava comportare a regimentului de cavalerie „Regina Elena"

Fără să ţină seamă de oboseala unui greu marş care durase o noapte întreagă, dispreţuind numeroasele atacuri date de avioanele bolşevice de asalt, precum şi focul artileriei inamice care trăgea din peninsula Taman, cele trei escadroane române au alungat pe bolşevivi depe o poziţie bine consolidată, venind efectiv în ajutorul camarazilor germani.

BERLIN, 10. (Rador). – Un fapt de arme hotăritor al unui regiment de cavalerie român este descris de un corespondent de războiu german, după care agenţia DNB. transmite următoarele extrase:

În zilele acelea, când bolşevicii încercau, fără să ţină seamă de pierderi, o înaintare a forţelor debarcate, către vest spre stepele peninsulei Kerci, a avut loc o luptă crâncenă pentru cota 56,7, ţinută cu forţe foarte slabe de un detaşament german. În partea de sud a capului de pod, un căpitan german de artilerie apăra poziţia numai cu câţiva oameni, împotriva bolşevicilor, care se apropiau din ce în ce mai mult. Situaţia devenea din ce în ce mai critică. Iată că nu mai erau decât 50 de metri între forţele germane şi bolşevici.

Se făcuse însă seară şi călăreţii români au fost nevoiţi să-şi întrerupă atacul.

Sosesc Românii

Deodată însă la căpitanul german soseşte un plutonier T. R. român, adjutantul unui batalion român de cavalerie „Regina Elena", batalion care se găsea în marş forţat peste stepa mocirloasă, pentru a aduce ajutor camarazilor germani. Fără să ţină seama de oboseala marşului care durase toată noaptea şi dispreţuind atacurile numeroase date de avioanele bolşevice de asalt, cum şi focul artileriei inamice, care trăgea din peninsula Taman, cele trei escadroane române au fost gata imediat de atac. Deabia trecuse o oră de la sosirea lor şi cavaleriştii români au atacat, după o scurtă pregătire de artilerie.

Atacul câştiga teren văzând cu ochii. Mai multe cazemate au fost distruse prin atacuri date cu grenada de mână şi pistoale automate, inamicul fiind aruncat mai multe sute de metri dela pozele înălţimii.

De linişte nu au avut însă parte. Au fost nevoiţi să jertfească şi somnul acestei a doua nopţi, pentru a putea să-şi amenajeze poziţiile. „Roşiorii" (cuvânt păstrat pe româneşte în textul german) au săpat toată noaptea, făcând amplasamente de mitraliere, de aruncătoare de grenade şi şanţuri de legătură.

Când se crăpă de ziuă, inamicul a atacat, cum de altfel era de aşteptat. Dar nu a ajuns departe. Atacul inamicului a fost ţinut pe loc de focul cavaleriştilor români.

Inamicul a repetat de mai multe ori atacurile sale în ziua aceea şi în cea următoare dar cu acelaşi rezultat negativ. Cota 56,7 a rămas mai departe ţinută puternic de roşiorii români.

Prin atacurilor năvalnic şi prin menţinerea dârză pe poziţia cucerită, cavaleriştii români realizară una din condiţiile actualului atac împotriva acelui cap de pod. Evenimentele care au urmat au dovedit cât de importantă fusese acţiunea formaţiunii române, deoarece-după cum s'a anunţat, capul de pod sovietic este pe cale de a fi complect desfiinţat.

* * *

Victoria regimentului de roşiori care poartă numele M S Regine a fost urmată imediat de o victorie şi mai mare: Divizia 6-a de cavalerie, sub comanda bravului general Corneliu Teodorini a lichidat într'o ofensivă plină de avânt, capul de pod inamic de la sud de oraşul Kerci. Pentru acest strălucit fapt de arme, Divizia 6 a de cavalerie a fost citată prin ordin de zi pe naţiune de către D-l Mareşal Conducător. Încercările inamicului de a debarca din nou în peninsula Kerci au fost respinse, sovieticii pierzând 15 vase de transport şi câteva vase de războiu. Victoria desăvârşită a călăreţilor români la Kerci este încă o dovadă a spiritului războinic şi a credinţei în victorie care însufleţeşte pe ostaşii noştri din Crimeia.

Faptele de arme ale ostaşilor noştri de la Kerci sunt cel mai frumos răspuns dat propagandei duşmanului de afare ca şi nesocotiţilor din cafenelele ţării.

Românii adevăraţi se mândresc cu feciorii dela Kerci, şi văd în vitejia lor, garanţia înfăptuirii României Mari.

„Imprimeriile Guvernământului" – Odesa, Puşchin 32